

Länsstyrelsen i Stockholms län
Stadsbyggnadsnämnden
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Överklagande av detaljplan för Konsthallen 2 m.fl. i stadsdelen Djurgården

Byggnad som är särskilt värdefull från kulturhistorisk synpunkt

”Enligt inriktningen för Evenemangsparken anges att verksamheter och anläggningar behöver kunna få vidareutvecklas och förnyas för att vidmakthålla områdets attraktivitet som evenemangspark. Vidare anges att området bör tåla viss komplettering och förändring *under förutsättning att* områdets karaktär och *särskilda kulturhistoriska värden i byggnader, parker och miljöer bevaras* (vår kurs.)” (Planbeskrivning för Dp 2006-19499-54).

Denna utgångspunkt för förslaget till ny detaljplan för Konsthallen 2 är i överensstämmelse med den fördjupade översiktsplan som Stockholms stad antagit för sin del av Kungliga nationalstadsparken, som i sin tur vilar på Miljöbalkens 4 kap. 7 § om nationalstadsparker. Detaljplanen gäller den kulturhistoriskt, ytterst bevarandevärda Lindgården. Denna utgångspunkt borde logiskt leda till att Stockholms stad rustar upp och bevarar Lindgården.

Men tvärtemot denna utgångspunkt föreslås istället att Lindgården rivs och ersätts av en helt ny och betydligt större byggnad, främmande för den omkringliggande kulturhistoriska miljön. ”Förslaget till hotell och kulturändamål på Konsthallen 2 bedöms överensstämma med den fördjupade översiktsplanen för stadens del av nationalstadsparken då den innebär att fastigheten ges en bred publik användning året runt som bidrar till att förstärka områdets karaktär med verksamheter för folknöjen och kultur.” (Planbeskrivning för Dp 2006-19499-54) Att fastigheten ”ges en bred publik användning ... ” etc. är inte liktydigt med att *bevara särskilda kulturhistoriska värden i byggnader*.

Vid beslutet i kommunfullmäktige anförde borgarrådet Kevius att ”den nuvarande byggnaden är förfallen och ska ersättas.” (Kommunstyrelsens utlåtande 2011:78). Så kan man inte kringgå

Richard Murray, ordf.
Drottningholmsvägen 1
112 42 Stockholm

richard.murray@comhem.se

+46-(0)768-016897
+46-8-6521479

stadgandet i 4. kap 7 § i miljöbalken att åtgärder "inte får skada det historiska landskapets natur- och kulturvärden", vilket uttolkats av Stockholms stad i dess fördjupade översiktplan som att åtgärder och förändringar i området får ske under förutsättning att särskilda kulturhistoriska värden i byggnader bevaras.

I enlighet med PBL 8 kap. 13§ får sådan byggnad inte förvanskas.

En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Därtill kommer 4. kap 7 § Miljöbalken:

Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.

"ska ersättas" är således direkt olagligt.

Att hänvisa till "*kostnaderna är orimliga att bära för en kommersiell verksamhet*" (se nedan) har inte med saken att göra. Ingen lag säger att bevarandet av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse måste ske på kommersiella villkor. Tvärtom förutsätter bevarandet vanligen insatser av stat och kommun.

Lindgårdens kulturhistoriska värde

Lindgården hör till den typiska djurgårdsbebyggelsen. Det är den enda kvarvarande byggnaden från Stockholmsutställningen 1930. De är ritad av arkitekten Arre Essén. Dess utformning anknyter till Djurgårdens och Stockholms på sin tid mest berömda värds hus Lusthusporten, även känt under namnet Blå Porten, som brann 1869. Det är just den sorts bebyggelse som gjort Djurgården älskat av stockholmare och tillresta.

Lindgården är av Stockholms stadsmuseiförvaltning klassificerad som "Byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt" (Husen i Nationalstadsparken, Stockholmsdelen, Stockholms stadsmuseiförvaltning, 2005, se karta).

Lindgårdens tillstånd idag

"Sedan år 1993 har byggnaden stått mer eller mindre oanvänd vilket medfört att den förfallit kraftigt. Frågan om användning av fastigheten har diskuterats i närmare 20 år. Tidigare utförda tekniska utredningar (år 1995, 1996) visade att byggnaden redan då var så pass fuktskadad och hade så dåliga installationer att mycket omfattande åtgärder behövdes för att förhindra fortsatt förfall. Senast utförda miljöinventering, dat. 2010-05-03, visar att alla golv, väggar, fasader samt takmaterial, ytskikt, träbjälklag och isolering bör rivras i sin helhet. Delar av stommen uppvisar mikrobiella skador och rikligt med mögelpåväxt samt är angripen av skadeinsekter vilket gör att man vid en eventuell ombyggnad *måste riva hela bjälklagsstommen* och slaggstensfyllningar mm för att säkerställa god inomhusmiljö. *Kostnaderna för att restaurera byggnaden*, i den mån det är möjligt, har därav ansetts *orimliga för en kommersiell verksamhet* att bära." (Kommunstyrelsens utlåtande 2011:78, s.)

Denna beskrivning är felaktig. Den citerade inventeringen är inte gjord med syftet att klargöra kraven vid en upprustning av byggnaden utan i stället gjord för att underlätta rivning. Av inventeringen framgår inte ens att huset är byggt med en stålstomme. Denna *stålstomme* ska givetvis inte rivras.

Richard Murray, ordf.
Drottningholmsvägen 1
112 42 Stockholm

richard.murray@comhem.se

+46-(0)768-016897
+46-8-6521479

Förutsättningarna för en renovering är goda.

"Med erfarenhet från renoveringen av Djurgårdsvarvets svårt sargade byggnader synes inget tekniskt hinder föreligga mot att rusta upp byggnaden för sommar – eller året runt drift. Vad som tillkommit sedan 1996 är att fuktskadorna utvecklats till att omfatta större ytor och fler detaljer på grund av att yttertakets skivtäckning verkar uttjänt samt av bristande ventilation.

Kostnader:

Upprustning för året runt verksamhet

1 400 kvm x 23 000 kr

32 200' kr

Byggherrekostnad för projektering, upphandling, kontroll och reserver 60% =

19 200' kr

51 400' kr

För upprustning till enbart sommarverksamhet blir kostnaden sannolikt ca 15 000'-20 000' kr lägre."

(Citat ur Teknisk undersökning 2009-11-27 på uppdrag av Djurgårdens Hembygdsförening, gjord av Knut Åkesson, ECS-teknik AB, Dalsberga gård, 775 96 Krylbo

Tel. 0226-680 88 mobil 070-595 08 65 e-post: knut@ecs-teknik.se.

Knut Åkesson anlitas Statens Fastighetsverk vid sanering av mögel- och fuktskadade byggnader.)

Huset uppfördes till Stockholmsutställningen 1930 som permanent sommarservering vid Allmänna gränd med bärverk i stålbalkskonstruktion och ytterväggar av trä. Denna bärande konstruktion är helt intakt och har medfört, att huset trots misskötsel under 17 års tid, i allt väsentligt är konstruktivt intakt. Vintern 2003-2004 restaurerade Gröna Lund restaurang "Kaskad" intill Djurgårdsvarvet, också den byggd 1930 som sommarrestaurang med samma stålbalkskonstruktion och av ungefär samma storlek. Trots att man här bytte ut större delen av träkonstruktionen liksom tak och bjälklag och inredde hiss, uppgick ombyggnadskostnaden enligt Gröna Lunds ledning endast till 19 mkr. "Lindgården" är i bättre tekniskt skick; bl a är det ursprungliga konstfulla taket intakt.

Att kostnaderna för en restaurering möjligen inte kan bäras av en kommersiell verksamhet är ett argument som saknar relevans när det gäller en kulturskyddad byggnad (se ovan).

Förbundet för Ekoparken hemställer att Länsstyrelsen underkänner den av Stockholms stad antagna detaljplanen för Lindgården, Konsthallen 2 på Djurgården.

Stockholm 2011-06-19

Richard Murray
ordförande